****

VELEHRADSKÝ Z(S)PRAVODAJ

Vydává Správní rada (Trustees) Velehrad London (Reg. Charity No.1154836) a Velehradský výkonný výbor, pro potřeby českých a slovenských krajanů ve Velké Británii. Adresa: 39 Lonsdale Rd, Barnes, London SW13 9JP www.velehrad.org.uk

únor/březen 2020 **číslo 126**

****

Vzdáme poctu našim hrdinům v roce 75. výročí konce 2. světové války...

Nástup 1. československého pěšího pluku v Cholmondeley

V únoru si my krajané se smutkem i hněvem připomínáme spolu s našinci v zemích bývalého Československa výročí komunistického puče roku 1948, kdy ta celá patálie následných čtyřiceti let začala a velmi rychle pokračovala vyhazovy z práce, šikanováním, procesy, vězením a pro „ největší nepřátele režimu“ -- včetně těch našich vojáků a letců, kteří přežili válku a vrátili se domů – vězeními jako Mírov, Sabinov či koncentráky u Jáchymova na uranu...

Letošní únor v Británii je však ve znamení odchodu země z Evropské unie, i když kromě faktu ukončení členství, se až do konce roku nemá nic změnit a mezitím začnou tvrdá jednání o budoucích vztazích. Na odpověď na otázku „Co to nám krajanům přinese?“, si budeme muset ještě počkat, takže zpět k těm našim vojákům a letcům. Jiné významné letošní výročí totiž bude u nás, v Evropě i ve světě ve znamení uplynutí 75 let od konce Druhé světové války a tak budeme doma i ve světě vzpomínat na naši účast a na naše hrdiny a zde v Británii zvláště na ty, kteří bojovali pod spojeneckým velením.

A připomeňme si, že jich bylo dost a že máme být opravdu na co hrdi. Od vojáků našich jednotek a letců ve Francii před jejím pádem a pak v Palestíně, v obklíčeném severoafrickém Tobruku a nakonec i v Normandii, u nacisty opevněného Dunkirku (a o tom, jak tam musel se svou osádkou třikrát vyskakovat z hořícího tanku, nám ještě donedávna vyprávěl pplk. Rudolf Čapek). A co se týče letců, nezapomínejme na Bitvu o Británii a 88 našich stíhačů ve dvou čs. stíhacích perutích/plucích RAF (310. a 312.) a další, bojující v perutích britských, polských a kanadských, plus naše bombardery 311. čs. bombardovací perutě. V dalších fázích války to byla i 313. čs. stíhací peruť, po delší čas také většina 1. a 68. noční stíhací perutě a také řada našich ve 138. peruti zvláštního nasazení, shazující výsadky do Protektorátu (včetně Anthropoidu, k atentátu na Heydricha), či v 24. transportní, létající přes Atlantik i jinam.

Ano, na československou účast ve Druhé světové válce můžeme být právem hrdi a v Británii jich působilo šest a půl tisíce, ale nesmíme zapomínat na ty naše hrdiny, kteří padli a bylo jich dost. Jen vzpomeňme kolik náhrobků je nejen v naší části spojeneckého hřbitova v Brookwoodu, kam se jako každoročně opět vydáme 10. května, nebo se při návštěvě čs. klubu v londýnské West End Lane podívejme v hlavním sále na pamětní desku.

Těmto a mnoha dalším z našich hrdinů, kteří se konce války nedočkali, letos přibyde na hrobech po celé Británii kytička od Velvyslance ČR Libora Sečky. Ten se totiž zařekl, že v roce 75. výročí konce Druhé světové války navštíví během čtyř týdenních cest v průběhu roku všechny jejich hroby, roztroušené po Británii. Vzhledem k umístění základen, tréninkových táborů, letišť, míst havárií vozidel či letounů a nemocnic, kde zemřeli, je to opravdu dost obtížné předsevzetí, neboť těch míst je 127, ale on už jej začal s pomocí přidělence obrany plk. Jiřího Niedoby a jeho zástupce nprap. Tomáše Kašpara a dalších plnit. Nejdříve se v rámci tohoto projektu nazvaného „Never Forgotten“ vydal s attaché Martinem Hoškem 14. ledna do hrabství Kent a jeho reportáž přinášíme na str.3. Úvodní oznámení v závěru uvádí: „ Věříme, že tento projekt, který jde nad rámec květnových oslav konce druhé světové války v Evropě, připomene odkaz všech československých hrdinů ze Spojeného království, kteří nasadili život za svobodu svého národa i celé Evropy. Čest jejich památce!“ A lépe to snad ani vyjádřit nejde! /jn/

****

Správní rada londýnského Velehradu zve srdečně krajany na

Českou mši svatou v neděli 2. února 2020 ve 14 hodin,

kterou bude v Espinosově sále Velehradu, 39 Lonsdale Rd, Barnes, SW13 9JP, sloužit P. Tomáš Roule z Nepomucena v Římě

Od 13.30 příležitost ke zpovědi

Další informace na www.velehrad.org.uk a ludmilastane@gmail.com (a 07468 570551)

Nejbližší metro Hammersmith a pak 15 minut pěšky přes most, nebo vlakem do stanic Barnes nebo Barnes Bridge a bus 419 staví před Velehradem

****

****

ZPRÁVY Z LONDÝNA A KOMUNITY

Velehrad vzpomněl oběti Jana Palacha

V pondělí 20. ledna uctili krajané kolem londýnského Velehradu v den po 51. výročí jeho smrti památku zápalné oběti studenta Jana Palacha na protest proti vkrádající se letargii po sovětské okupaci v srpnu 1968. V zahradě u Janova pomníku od známého sochaře Franty Bělského pronesl krátký projev za správní radu velehradské charity ing. Antonín Stáně, který také připomněl nedávný skon přítele našich národů, filozofa Rogera Scrutona a vyzval přítomné ke dvěma minutám ticha. Pak položili květy k pomníku 1. tajemník velvyslanectví ČR Martin Hošek a další účastníci a vzpomínka na Jana a události roku 1969 pokračovala uvnitř v Czerninově sále krátkou připomínkou Martina Hoška o Janově činu a pocitech mladších generací, podrobnostmi z jeho pohřbu, na který tehdy údajně přijelo do Prahy na milion spoluobčanů, včetně řady měst a vesnic nejen z Čech, ale i z Moravy a Slovenska. Pak došlo na koncert světoznámého Smetanova Tria (Jitka Čechová – klavír, Jan Talich – housle a Jan Páleníček – cello). Renomovaný ansámbl koncertoval na Velehradě už dříve, ale znalci tvrdí, že jeho razantní podání například Tria elegica č.1 v G moll Sergeje Rachmaninova či naopak zádumčivost Klavírního tria v D moll č. 2 Bohuslava Martinů, dokáže takto podat jen málokterá jejich konkurence. A co se týče třetího díla, které na Velehradě předvedli, tedy Beethovenova ,,Ducha“, nebo-li Klavírního tria v D dur, Ludwig by se určitě radoval. O přestávce mezitím čekalo návštevníky bohaté občerstvení…

Významné životní jubileum Karla Janovického

Shora dolů: Vzpomínka na Jana Palach; Karel Janovický a Jan Kaplan a záběr z koncertu Smetanova Tria na Velehradě

Těžko tomu uvěřit, ale významný hudební skladatel -- seznam jehož děl od klavírních a smyčcových sonát, přes kvarteta, varhanní a orchestrální koncerty, hudební pohádky a limeriky pro děti, až po preludia a fugy zabírá několik stran – Karel Janovický se dožívá 18. února devadesátky! A nejen skladatel, ale i klavírista a varhaník, publicista, redaktor a rozhlasový moderátor čs.vysílání rozhlasu BBC a předtím producent BBC Radio 3 a pak nakonec ředitel československého vysílání BBC, učitel a popularizátor hudby mládeži a překladatel. To vše je Karel Janovický (vl.jm. František Bohuš Šimsa) a to jej při tom všem ještě často vídáme na Velehradě (nedávno na večeru s Barbarou Day) a zajíždí i do vlasti a mnozí z nás mu nejen ze srdce k jubileu blahopřejí, ale také závidějí energii.

Karel Janovický, syn barytonisty plzeňské opery, studoval ve vlasti klavír a skladbu a přišel do Británie po maturitě ve dvaceti letech po komunistickém puči v roce 1950. Pokračoval ve studiích na Surrey College of music a dál obdržel tři diplomy londýnských hudebních škol, aby pak v roce 1956 absolvoval Royal College of Music a debutoval ve Wigmore Hall. Získal celou řadu diplomů a ocenění, např. od holandské Gaudeamus Foundation, první cenu v soutěži Bournemouth Symphony Orchestra, je členem britské The Composers‘ Guild a výboru Dvořákovy společnosti a jeho hudbě naslouchala před pár lety i česká ambasáda, na koncertě spolu s díly Ant. Tučapského.

Odešel filmař a historik Jan Kaplan

13. ledna odešel po dlouhém boji s rakovinou ve věku 71 let známý filmař a historik Jan Kaplan, od roku 1968 většinou žijící v Londýně a tvořící od 90tých let s ženou Krystýnou tvůrčí tandem. Kaplan většinou režíroval dokumenty, z nichž nejznámější jsou *Graham Greene: A Portrait of a Double Agent* (1975), *The Glittering Crowns* (1981), *The Glory of the Garden* (1982): zlatá medaile na newyorském filmovém festivalu. Dále pak *In Search of Holy England* (1989), *SS-3: The Assassination of Reinhard Heydrich* (1992). *The Shot that Started the Great War* (1996) a *The King of Diamonds* (2010). Po New Yorku následovala další ocenění v Tokiu a v Chicagu a členství v BAFTA. Kaplan ale také publikoval. **>>>>>>**

****

The Friends of Czech Heritage a Velvyslanectví ČR srdečně zvou na přednášku

Dr. Thomase Lormana

From the village to the city: urbanisation in Slovakia 1896-1972

v úterý 4. února 2020 v 18.30 v sále Velvyslanectví ČR, 26-30 Kensington Palace Gdns, London W8 4QY

Vstupné: £15, včetně skleničky vína ● Rezervace: *www.czechfriends.net* ● Pro vstupenky u vchodu mail: *events@czechfriends.net*

****

****

ZPRÁVY Z LONDÝNA A KOMUNITY

Odešel filmař a historik Jan Kaplan *(pokračování ze str.2)*

Mezi jeho literární tvorbu patří např.*Prague in the Shadow of the Swastika*, napsaná spolu s prof. Callum MacDonaldem (1995), či *Prague: The Turbulent Century*, sepsanou spolu se ženou Krystynou (1997). Mezi jeho další činnost věnovanou historii Československa patří i permanentní expozice *Muzea komunismu* v Praze, odhalení místa v bývalé budově SOE na rohu londýnské Porchester Gate, kde se před shozy do Protektorátu fotografovali čs. výsadkáři, včetně Gabčíka a Kubiše k atentátu na Heydricha. Zasadil se i o to, aby na budově byla umístěna pamětní deska a o odvezení kopie zdi do muzea v Panenských Břežanech, kdysi Heydrichovy vily, ale to už byl těžce nemocný. Mezitím se s ženou zasadili i o pomník králi Edwardu VII. v Mariánských lázních, kde často pobýval. Ano, Jan Kaplan byl opravdu muž mnoha talentů a také dobrý kamarád. Škoda jeho odchodu, mohl tu ještě s námi pobýt! RIP. Pohřeb 5.2. v 10, East Chapel, Golders Green Crematorium.

Smetanovo Trio přehlíží své historické nástroje z 18. a 19. století a velvyslanec Libor Sečka u hrobů stíhače Josefa Dygrýna a vojáka Jána Encingera v Kentu

Zápisky velvyslance Libora Sečky z putování po hrobech našich hrdinů (kapitola 1.: Kent)

*Naše první cesta v rámci projektu "Never Forgotten" vedla do hrabství Kent. Společně s kolegou Martinem Hoškem jsme hned ráno vyrazili na malý venkovský hřbitov ve Westwellu, abychom uctili památku letce **Josefa Dygrýna**. Pilot, který patřil mezi naše nejúspěšnější noční stíhače, byl sestřelen počátkem června 1942 nad Lamanšským průlivem. Celé tři měsíce trvalo, než vody Atlantiku vrátily jeho tělo na anglické pobřeží u Worthingu, západně od Brightonu. Jeho hrob i v šeru lednového dopoledne zářil výraznými barvami. Množství svěžích květin a věnců dávalo jasně najevo, že jde o často navštěvované místo, které v kontextu hřbitova působilo přátelsky a příznivě. Zdálo se dokonce, že v rozmoklém bahnitém terénu jde o ústřední bod, k němuž se váže veškerá energie prostoru. Vybavila se mi fotografie Josefa Dygrýna z knihy „Za hroby se lvy“, na níž je zachycen s úsměvem a viržinkem furiantsky posazeným v koutku úst.*

*Na městský hřbitov Bybrook v městečku Ashford jsme přijeli za zesilujícího se deště. Hrob **Jána Encingera**, československého vojáka slovenské národnosti a válečného řidiče, jsme našli poměrně rychle v mírném svahu na horním konci pietního místa. Ján Encinger se konce války nedožil. Zemřel na tuberkulózu plic v místním sanatoriu v březnu 1945. Hrob je v dobrém stavu. Položili jsme květinu, udělali fotodokumentaci a spěchali do Folkenstone.*

*Nad útesy v **Památníku bitvy o Británii** na nás čekala nefalšovaná sychravá anglická mlha. Chvílemi ji prořezávaly jen divoké poryvy větru, kterými procházející hurikán Brendan bičoval pevninu. A ledový déšť. „Psa by nevyhnal“, říkávali jsme doma. Moře jsme slyšeli, ale neviděli. Památníku vévodí socha sedícího pilota vyhlížejícího své druhy. Nevrátili se. Stejně jako řada z 88 československých hrdinů, jejichž jména jsou vyryta na pamětní desce. Mnozí z nich zůstali nezvěstní. Jejich památce jsou věnovány speciální pietní panely na hřbitově Runnymede jihozápadně od Londýna. V hukotu větru a vzdáleném šumu neklidného moře jsme jim vzdali úctu.*

*Po obědě jsme se vypravili do Charthamu, kde v místní psychiatrické léčebně v květnu 1945 zemřel bývalý československý voják německé národnosti **Gerhard Bruck**. Narodil se v Harcově, dnešní části Liberce, a do doby, než u něj propukla nemoc, sloužil u Pěší výcvikové roty v Cholmondeley. Jeho hrob je osamocen, leží téměř na vrcholu svahu, ale blízko pěšinky. Jakoby se voják chystal vydat se jednou na dlouhou cestu domů. Zdálo se, že se nebesa protrhla a rozhodla se se vší vehemenci hasit australské požáry na špatném místě. Byli jsme promočeni na kost, ale cítili spojení. Uvědomil jsem si zvláštní a vzrušující intimitu tohoto momentu, která se zřídkakdy dostavuje při oficiálních vzpomínkových aktech s hymnami a nezbytnými slavnostními projevy.*

*Naší poslední zastávkou se stal hřbitov v Sittingbourne, který plní i funkci průchozího parku zkracujícího lidem cesty městem. Hrob válečného pilota, nadporučíka **Viléma Gotha**, narozeného v Brně, je zasazen do skupiny hrobů dalších britských a polských pilotů a vojáků. Vilém Goth zahynul při obraně prostoru nad letištěm v Biggin Hill v říjnu 1940. Srazil se s jiným letounem „Hurricane“ spojenecké perutě. Posmrtně byl vyznamenán Československým válečným křížem. Z rodiny devíti hrobů čiší soudržnost, klid a jistota. Jakoby ti, co jsou zde pochováni, neměli pochyb, na čí straně bude konečné vítězství. Déšť neustává. Začíná se smrákat. Je lednové pozdní odpoledne. Je čas k návratu domů. Ještě před tím mě však Martin překvapí otázkou, zda bych ho jako velvyslanec neoddal s jeho snoubenkou Markétou. Určitě. S radostí. Je krásné, na místě, kde mnoho věci končí, rozhodnout o něčem, co teprve začne… Londýn,15.1.2020, Libor Sečka*

****

Britská skupina Spoločnosti pre vedy a umenia SVU pozýva všetkých krajanov na prednášku

Zuzany El Gohari,

bývalej kulturnej referentky veľvyslanectva Slovenska v Londýne

Skúsenosti Slovenky z egyptsko-britskej rodiny s pomocou Rómom z SR a ČR

v sobotu 29. 2. 2020 o 14.30 v Národnom dome 74 West End Lane, West Hampstead, NW6

Info: Věra Vavrečková (0170 2614 767) a Zuzana Slobodová (079 405 19 667) a https://www.svu2000.org/london Priveďte priatielov!!!

****

****

ZPRÁVY Z LONDÝNA A KOMUNITY

Budeme vzpomínat na naše zemřelé během února…

V únoru vzpomeneme gen. **Antonína Petráka**, veterána z 1.čs. obrněné brigády (8.2.2009), prof. **Jaroslava Krejčího** z univerzity v Lancasteru, odbojáře, sociologa a ekonoma (16.2.2015), dalšího našeho vojáka **Vladimíra Drábka** (17.2. 1984), velvyslance ČR, v Londýně **Jana Winklera** (16.2.2009), Gen. **Miroslava Štanderu** z francouzské CGI/6, 312. čs. stíhací perutě a 68. noční perutě RAF (19.2.2016), generála **Miroslava Liškutína** DFC, dalšího pilota 312ky (19.2.2018), Wing/Cdr **Tomáše Vybírala**, DFC, DSO, veterána 312ky a velitele 134. čs. stíhacího svazu nad Normandií během invaze (21.2.1981). Dále pak vzpomeneme majora **Václava Šikla** z francouzské GCII-2 a naší 310.čs stíhací perutě (24.2.1996), dalšího letce **Miroslava Kratochvíla-Bittona** ze 310ky a předtím z 200.čs. protiletadlového praporu u Tobruku (25.2. 2014) a P. kpt.**Františka Rochly**, vojáka a kněze (28.2.1992). Vzpomeneme i zápalné oběti č.2 z r. 1969, **Jana Zajíce** a dalších obětí sovětské okupace.

Další zastávka putování velvyslance Sečky po hrobech našich hrdinů: památník Bitvy o Británii ve Folkestone; záběr z tříkrálové mše na Velehradě, po které P.Vojtěch Novotný pohovořil zajímavě o kalendářním řazení církevních svátků; záběr z koncertu Tria Incendia na velvyslanectví ČR v rámci akce italské sítě Le Dimore Di Quartetto. Mladé trio (Karolína Františová –piano, Filip Zaykov - housle a Vilém Petras – cello) zahrálo klidná tria Haydna a razantní Dvořáka.

Velehradské mše v roce 2020

Na přání krajanů, znovu uvádíme program akademického roku. Mše se vždy konají v neděli ve 14 hodin v Espinosově sále Velehradu a krajané po nich rádi při kávě pobesedují.

8. března - 2. neděle postní (předvelikonoční rozjímání)
5. dubna - 6. neděle postní - Květná neděle (Velikonoce)
10. května – Svatojánská (před poutní slavností)
7. června - Slavnost Nejsvětější Trojice
5. července - Slavnost sv. Cyrila a Metoděje

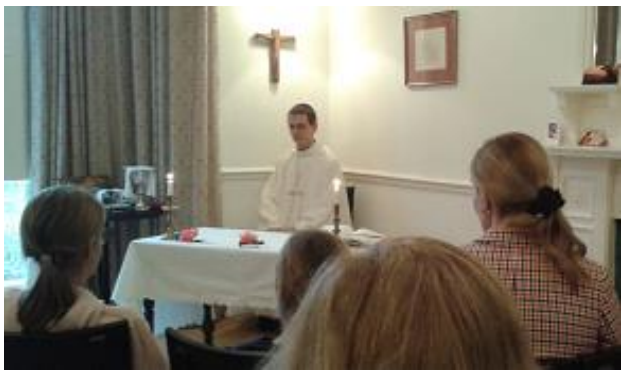

ZPRÁVY Z DOMOVA VE ZKRATCE

- V Praze náhle 20. ledna zemřel předseda Senátu PČR a po mnoho let voliči oblíbený, šestkrát zvolený starosta města Teplic, Jaroslav Kubera ve věku 71 let. Charismatický politik byl členem ODS, ale měl přátele ve všech demokratických stranách.
- Prezidentka Zuzana Čaputová odvolala na návrh súdnej rady SR a podľa Ústavy SR z funkcie päť súdcov, ktorí dosiahli vek 65 rokov.
- V Bratislave pokračovalo hlavné súdne pojednávanie prípaduvraždy Jána Kuciaka a jeho snúbenice Martiny Kušnírovej po priznaniu Tomáša Szabóa a jeho bratranca Miroslava Marčeka k vražde. Obvinený Marian Kočner, vraj mafiánsky podnikateľ, sa priznal len, že obstaral 60 kusov nábojov a dalšia obžalovaná Alena Zsuzsová stále odmieta vinu. Všetkým hrozí doživotie.
- Premiér Babiš odvolal ministra dopravy Vladimíra Kremlíka za neúspěch reformy dálničních známek a nahradil jej Karlem Havlíčkem.

DUCHOVNÉ SLOVO

Meno „človek" vždy nadradené menu „chorý" (Z posolstvá pápeža Františka na Svetový deň chorých)

Drahí profesionálni zdravotníci, každý diagnostický, preventívny, terapeutický postup, ako aj výskum, starostlivosť a rehabilitácia sa týkajú chorého človeka, pričom podstatné meno „človek" je vždy nadradené nad prídavné meno „chorý". Preto nech je vaše konanie neustále zamerané na dôstojnosť a život ľudskej osoby; vyhýbajte sa akémukoľvek konaniu spojenému s eutanáziou, asistovanou samovraždou alebo ukončením života, a to aj keď už neexistujú vyhliadky na uzdravenie.

Pokiaľ ide o skúsenosť vlastných hraníc a možných stroskotaní, keď aj lekárska veda čelí čoraz problematickejším klinickým prípadom a zlovestným diagnózam, ste povolaní otvárať sa transcendentnému rozmeru, ktorý vám môže otvoriť plný zmysel vašej profesie. Pamätajme, že život je svätý a patrí Bohu, preto je nedotknuteľný a nemožno s ním ľubovoľne nakladať (porov. inštrukciu Donum vitae, 5; encykliku Evangelium vitae, 29 – 53). Život má byť prijatý, chránený, rešpektovaný a treba mu slúžiť od jeho zrodu až po smrť: to si vyžaduje tak rozum, ako aj viera v Boha, Stvoriteľa života. V niektorých prípadoch je pre vás výhrada vo svedomí nevyhnutnou voľbou, aby ste ostali verní tomuto „áno" životu a človeku. V každom prípade vaša profesionalita, oživovaná kresťanskou láskou, bude najlepšou službou skutočne ľudskému právu – právu na život. Keď nemôžete vyliečiť, môžete sa vždy o chorého postarať prostredníctvom takých úkonov a postupov, ktoré mu poskytnú osvieženie a úľavu.

V situácii vojen a násilných konfliktov sa, žiaľ, niekedy stáva terčom aj zdravotnícky personál a zdravotnícke štruktúry, ktoré prijímajú chorých a starajú sa o nich. V niektorých oblastiach sa aj politická moc snaží o manipuláciu zdravotníckej starostlivosti vo svoj prospech, obmedzujúc oprávnenú autonómiu zdravotníckej profesie. V skutočnosti nikomu neosoží útočiť na tých, ktorí sa venujú službe trpiacim členom spoločnosti. *(Z TK KBS)* ***Celý dokument na:*** ***(https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/posolstvo-k-svetovemu-dnu-chorych-)***

****

****

NOVÉ KNIHY PRO NAŠINCE I BRITY

Pro krajany mohou být stále zajímavé dva první tituly nakladatelství *Pálava Publishing* – bestseller *Ireny Douskové* ***Hrdý Budžes*** (*B. Proudew, překlad Melvyn Clarke*) a novela *Martina Fahrnera* ***Steiner aneb Co jsme dělali*** (*The Invincible Seven, překlad Andrew Oakland*). Knihy mají jednotnou grafickou úpravu Bedřicha Vémoly, ilustrace na obálce je od "spřátelených" výtvarníků dle výběru autora (Lucie Lomová, Věra Kovářová).

Hrdý Budžes (270Kč) je jednou z nejznámějších českých próz vydaných po Sametové revoluci. Jen v České republice se prodalo více než 65 000 výtisků a kniha vyšla před anglickým v překladech již v osmi zemích.

Novela **Steiner aneb Co jsme dělali** (270Kč) se dočkala výtečného přijetí čtenáři i kritiky, vyšla v češtině ve dvou vydáních a v německém překladu ve známém nakladetelství Piper, ve slovinském v Mladinska Knjiga a anglické vydání je tedy už třetím.
(I*nfo: www.palavapublishing.com* nebo *blatna@dbagency.cz*)

British Czech and Slovak Association
invites all the compatriots and British friends to a film and a talk

by Andrew Drummond

Was a Slovak ever the king of Madagascar?

on 26 Febuary 2020 at 6.30pm – 9 pm

Slovak Embassy, 25 Kensington Palace Gdns,London W8 4QY

Booking and registration essential via: bcsa@bcsa.co.uk
and Eventbrite:
https://www.eventbrite.co.uk/e/was-a-slovak-ever-the-king-of-madagascar-tickets-86697589825

DOPIS Z PRAHY

Peníze jsou dobrý sluha...

Začal jsem právě chodit do první třídy, když musela máma jít do zaměstnáni, a tak se o mě tehdy většinu času musela starat babička. Babička byla aristokratická dáma, i když chodila většinou v pracovním plášti. Byla dítětem minulého století (tedy devatenáctého) a první republiky. Dědečka si vzala po tom, co spolu ve vší počestnosti rok hráli na piano kousky pro čtyři ruce. Realita komunistického režimu k ní příliš nedoléhala, nebo snad se proti ní chránila tím, že si ji nepřipouštěla.

Pokaždé, když se jí narodilo další vnouče, babička otevřela ve spořitelně - pod jeho jménem, nebo pod poetickým mottem - novou vkladní knížku a do každé z knížek čas od času přidala pět či deset korun. Když se narodil Péťa (čtvrté vnouče), založila mu účet na doručitele, kterému dala titul "Přilétlo jaro zdaleka". Bylo mi tehdy sedm let a s babičkou jsme si i jinak ty Péťovy nulté narozeniny náležitě užili.

Nevím, jak to babička dělala. Měla penzi 180,- Kčs měsíčně. Bylo to sice, pravda, okolo čtyř tisíc korun v dnešních penězích, ale žít se z toho jistě nedalo. Bůhví, kam se ty knížky poděly.

Ještě bych chtěl dodat, že zavedený úrok byl tehdy 2%. A tak se konečně dostávám k tomu, o čem dnes chci psát, tedy k penězům a úrokům.

Nedávno jsem se v Lidovkách dočetl, že v Německu mají momentálně zápornou úrokovou míru, tedy že když si uložíte peníze do banky, tak vám každý měsíc strhnou určitou malou část té sumy. Za to, že u nich ty peníze máte. U nás to takhle zaplaťbůh nefunguje, ale co není může být. To bych si už opravdu radši schoval své úspory do štrozoku. (To jen tak říkám, schoval bych si je jinam.)

Zde se evidentně sráží logika a myšlení střadatele s logikou národohospodáře. Střadatel, který si odepře okamžité uspokojení a střádá na "něco většího" je přesvědčen, že si za to odepírání zaslouží odměnu, tedy úrok (kladný). Mimo to je mu jasné, že cena motorky (televize, stáří ..) za pár let může jít leda nahoru.

Národohospodářův argument běží jinak: ekonomika se rozjede, když investoři budou podnikat a investovat. A k těm penězům přidávat svůj důvtip a energii. Pan bankovní ředitel důvtipu ani energie moc nedodá. V současné době se do toho investování pracháčům jaksi nechce. Neinvestují, ale schovávají si peníze do špárkasy. Tak jim to pořádně zošklivíme. Řekl bych, že takhle nějak uvažují mozky v ECB (Evropské Centrální Bance). Je to totiž právě ona, která ty procenta tlačí pod nulu.

ECB používá ještě další ekonomický nástroj, který se jmenuje "quantitative easing", tedy kvantitativní uvolňování. Do lidové češtiny se to dá přeložit jako vytváření peněz z ničeho, tedy tištění peněz (jedná se nejprve o peníze na účtech, nikoliv hned o mince a bankovky). Myslím, že to je způsobeno pozdě a špatně pochopenou ekonomickou theorií anglického národohospodáře Keynese (1883-1946). Udivuje mne, že to nezpůsobuje okamžitý růst inflace, ale nezpůsobuje. No .... zatím.

To, co jsem se zde snažil ve zkratce popsat platí zejména pro Evropskou Unii a pro její motor - Německo, ale určitě to má ozvěny i jinde. My v ČR jsme na tom zatím dobře, ale kdoví kdy to k nám taky dorazí.
Tak zatím si užívá a všechny do Anglie zdraví Honza Krátký

****

The British Czech and Slovak Association srdečně zve krajany i anglické přátele na tradiční

středeční setkání „Get to know you" 12. února 2020

od 19 do 22.30 v Českém a slovenském klubu, 74 West End Lane, NW6 Info: www.bcsa.co.uk a 0208 902 0328

****

****

Dopřejte si trochu kultury v Londýně v únoru

- 11.února v 19.30 zahraje v St.John's, Smith's Square, SW1P 3HA známý The Salomon Orchestra pod taktovkou Jamese Murraye Předehru a tři tance ze **Smetanovy** Prodané nevěsty, **Sukovo** Scherzo Fantastique a Pátou symfonii **Martinů**. Info: ***http://salomonorchestra.org/wp/?page_id=1227***
- 17.února ve 13 hodin zahraje ve Wigmore Hall, 36 Wigmore St.,W1U 2BP, Daniel Müller-Schott na cello a Annika Treutler na klavír **Dvořákovy** ,,Čtyři romantické kousky" a díla Weberna a Francka. Vstup £16/14 plus rezervace. Info: ***https://wigmore-hall.org.uk***
- 19.února v 19.30 zahraje tamtéž **Pavel Haas Quartet** s Borisem Giltburgem u klavíru s programem skladeb Prokofjeva a Šostakoviče. Info viz výše.
- I v únoru se koná v galerii Vitrínka naVelvyslanectví ČR výstava 71 uměleckých plakátů na téma české národní identity v očích mezinárodních studentů **Czech Image**. Otevřeno po – pa od 10 do 18 hod. Organizuje České centrum.
- 20. února se v kulturním centru Free Word, 60 Farringdon Rd. EC1R 3GA, koná panelová diskuse a křest knihy směsice zápisků **Ludvíka Vaculíka** přeložené známým překladatelem Václava Havla *Geraldem Turnerem* jako **A Czech Dreambook.** Turner, Jonathan Bolton, author of Worlds of Dissent a bývalá chartistka Daňa Horáková povedou diskusi. Vstup £6 a 4 (sleva) včetně nápoje. Organizuje České centrum s PEN klubem a Karolinum Press.
- 25. února od 19 do 20.30 se v kinosále velvyslanectví ČR, 26-30 Kensington Palace Gardens, London W8 4QY koná druhý ze serie programů *Science Café* na téma umělé inteligence (až do května) a půjde o besedu s **Michalem Čápem** z firmy isee AI, navázané ma známý MIT a pražskou techniku. Téma Mobilita – sníží autonomně řízená vozidla dopravní zácpy ve městech? Vstupenky za £5.80 -- rezervace ***Eventbrite***: Info: Organizátor České centrum Londýn. ***https://www.eventbrite.co.uk/e/ai-science-cafe-series-2020-mobility-with-michal-cap-tickets-88919581863***
- 23.února v 11 hodin se ve Wigmore Hall, 36 Wigmore Street, W1U 2BP, koná koncert Meccore String Quartet a na programu jsou **Smetanův** Smyčcový kvartet č.1 ,,Z mého života" a Pendereckého Smyčcový kvartet č.3 ,,Stránky z nenapsaného deníku". Vstup: £16 a 14 a info: ***https://wigmore-hall.org.uk*** .

****

Okénko, česká a slovenská komunitní organizace propaguje **České a slovenské tradice, kulturu a vzdělání v Londýně. V naší pravidelné české a slovenské sobotní škole se mohou vzdělávat děti školního (5 – 14 let) i předškolního věku (od batolat do pěti let). Děti se učí v souladu s českými a slovenskými osnovami (čtení, psaní, prvouku a posléze zeměpis a dějepis). Je-li zájem děti se u nás mohou připravovat na přezkušovací zkoušky z českého jazyka. Pořádáme rovněž aktivity pro rodiče (lekce češtiny pro dospělé, ples, knižní klub, pěvecký sbor, divadelní spolek, klub fitness) a akce pro celou českou a slovenskou komunitu (Vánoční besídka, Velikonoční oslavy, Dětský den, výlety do muzeí, kempování, Šlapáček, atd. *Detaily/info: www.okenko.uk a email: info@okenko.uk* Sobotní škola provozuje činnost v Dunraven Primary School, Mount Nod Rd, London SW16 2LG**

****

ČESKÉ MŠE NA LONDÝNSKÉM VELEHRADĚ
se konají jednou měsíčně v neděli ve 14 hodin
Nyní opět: 8. 3. a 5.4. (viz rozvrth na str.3)

PRAVIDELNÉ SLOVENSKÉ OMŠE: 14 Melior St, SE1 3QP
sa konajú o 13 tej (slovensky/česky) a 19.30 v nedeľe (nie v júli, auguste a septembri) a v pondelok a prvý piatok o 19.30

****

Zajímá vás, jak je Česká republika reprezentována ve Velké Británii?
Kontaktujte Czech Centre: 30 Kensington Palace Gdns, London W8 4QY (v budově velvyslanectví ČR!)
Telefon: +44-207-307-5180 e-mail: info@czechcentre.org.uk
Czech Centre pořádá a organizuje výstavy, přednášky, koncerty atd , informuje Brity o možnostech podnikání, vzdělávání, atd

****

ZAJÍMÁ VÁS CO SE DĚJE V JINÝCH KRAJANSKÝCH KOMUNITÁCH?
Zkuste si na internetu najít *http://krajane.radio.cz/*
Budete překvapeni, je to totiž internetová platforma, určená k získávání a výměně informací, týkajících se zahraničních Čechů v celém světě... A najdete tam i informace o londýnském Velehradě

****

ZAJÍMÁ VÁS ČESKÁ A SLOVENSKÁ HUDBA? STAŇTE SE ČLENEM A PŘIVEĎTE ANGLICKÉ ZNÁMÉ DO
The Dvořák Society for Czech and Slovak Music
Společnost sdružuje zájemce o českou a slovenskou hudbu a jako registrovaná charita pomáhá hudebníkům a tělesům doma
Podrobnosti najdete na internetu (http://www.dvorak-society.org **) a další poskytne Terry Heard, Membership Secretary, 67 Lewisham Hill, London SE13 7PL, Tel: 020 8852 9263, e-mail: membership@dvorak-society.org**

****

VÍTE, ŽE VELEHRAD MÁ TAKÉ VLASTNÍ WEBSITE? www.velehrad.org.uk
Nabízí mnoho informací. Příspěvky na činnost Velehradu: zasílejte šeky na adresu: Velehrad, 39 Lonsdale Rd., London SW13 9JP

****

BOHEMIA HOUSE -- CZECH AND SLOVAK CLUB IN LONDON
Chcete si pochutnat na tradičních českých a slovenských jídlech a napít se dobrého piva z našich končin?
Stačí jet metrem do stanice West Hampstead (NW6) a o pár stovek metrů níž, v 74 West End Lane, čeká vytoužené pohoštění.
Restaurace otevřena od úterý do pátku 17 -22.30 hod a klub 17 - 23 hod, v sobotu/neděli 12 - 22.30 hod, klub 12 - 23 hod. Zavřeno každé pondělí kromě Bank Holidays, kdy je pak zavřeno v úterý. Telefon: Klub 0207 328 0131, Restaurace 0207 372 1193

****

Vydává a rozesílá Správní výbor charity Velehrad London (Publisher : Velehrad London, Charity registered in England and Wales (number: 1154836) and a company limited by guarantee (registered company No.: 08684201) Reg. offices: 39 Lonsdale Road, Barnes, London, SW13 9JP) a *rediguje v tradicích Věstníku a Londýnských Listů Mgr J.M. P.Jůn*